

SDP:N VAIHTOEHTOBUDJETIN

YRITTÄJÄ- PAKETTI 2016

**PUHEENJOHTAJA ANTTI RINTEEN ASETTAMAT SELVITYSMIEHET
TIMO HARAKKA JA VILLE SKINNARI**

REILUMPI VAIHTOEHTO.

8 + 2 KEINOA AUTTAA SUOMEN YRITYKSIÄ MENESTYMÄÄN

Suomen menestys riippuu Suomen yritysten menestyksestä. Fiksu valtio toimii aktiivisesti yritysten apuna, kuten se on aktiivinen työllistämistoimissakin. Erikokoiset yritykset antavat kansantalouteen erilaista hyvää. Pienen yrityksen tarpeet ovat toiset kuin suuren yhtiön. Molemmat täytyy tunnistaa. Yritysten ja yrittäjien hyvinvointi on SDP:n painopiste vuoden 2016 vaihtoehtobudjetissa. Puheenjohtaja Antti Rinne on asettanut selvitysmiehet esittämään konkreettisia ja euromääräisiä toimia, joilla vaihtoehtobudjetissa edistetään yritystoimintaa Suomessa ja maailmalla.

SDP:n yrityspakettiin kuuluu 8+2 toimenpidettä, kokoluokkiin XS, S, M ja L.

YKSINYRITTÄJÄT - MIKROYRITYKSET

Yksinyrittäjiä on Suomessa 170 000. Mikroyritysten korvaamaton merkitys on, että ne tarjoavat yhdelle ihmiselle toimeentulon ja mahdollisuuden toteuttaa omaa ammattitaitoaan itse haluamallaan tavalla. Jos jokainen yksinyrittäjä palkkaisi kaverin, meillä ei olisi työllisyysongelmaa.

1

ENSIMMÄISEN TYÖNTEKIJÄN VÄHENNYS

Yrittäjä voi vähentää ensimmäisen ulkopuolisen työntekijän palkkamenoja enintään 20 000 euroa verotettavasta tuloksesta. (20 M€)

Moni yksinyrittäjä on taloudellisesti ahtaalla. Ne, jotka taantumasta huolimatta onnistuvat taloudellisesti, raatavat usein jaksamisensa äärirajoilla. Toiminta voisi olla kannattavampaa, jos toimeksiantoja voisi jakaa toiselle tai saada apua vaikkapa myyntiin.

Työllistämisen kynnyks on juuri ensimmäisen ulkopuolisen työntekijän kohdalla. Mikroyrittäjä sietää riskiä heikosti, vaikka toiminta olisi itsessään kannattavaa. Usein yrittäjä jopa hyväksyy liiketoiminnan heikentymisen mieluummin kuin ottaa työllistämisen riskin.

Ammatinharjoittaja, henkilöyrittäjä tai osakeyhtiö voi vähentää ensimmäisen perheen ulkopuolisen työntekijän palkasta enintään 20 000 euroa seuraavan tilikauden tuloksesta. Työsuhteen on vastattava TES:n ehtoja, ja se voi olla myös osa-aikainen tai vähintään kuuden kuukauden määräaikaisuus. Tasapuolisuuden takia ja väärin kannusteiden välttä-

miseksi vähennys koskee myös yrityksiä, joilla on ennestään yksi ulkopuolinen työntekijä.

Yrittäjä hyötyy – yritysmuodosta riippuen – työllistämismääräyksestä maksimissaan 4000–6000 euroa. Työllistämismääräyksen on mitoitettu sen mukaan, että tarjoukseen tarttuisi ensimmäisenä vuonna noin 5000 yrittäjää.

Työllistämismääräyksen kokeillaan Itä-, Keski- ja Pohjois-Suomessa kolmen vuoden ajan. Uusyrittäjäkeskukset ja TE-keskukset neuvovat yrittäjiä (määräraha kohdassa 2), seuraavat kokeilua ja raportoivat tuloksista. Myönteisten kokemusten myötä yrittäjyyteen kannustava laki laajennetaan koko Suomeen.

Samassa yhteydessä selvitetään toimia, joilla yksinyrittäjien sosiaaliturvaa parannetaan ja varmistetaan, että yrittäjän perheenjäsenet saavat itselleen kuuluvan työttömyysturvan.

2

TYÖLLISTÄMISEEN JA KASSATILANTEeseen APUA

Uusyrityskeskuksiin lisäpanostus, joka suunnataan yksinyrittäjien henkilökohtaiseen työllistämisneuvontaan. (2 M€)

Mikroyritykset ansaitsevat tukea ja neuvontaa työllistämiseen. Yksin byrokratia lannistaa monet yksinyrittäjät. Digiaikana on päästävä sellaisiin rutiineihin, että työnantaja täyttää yhteen ainoaan ilmoitukseen työntekijän bruttopalkan, ja maksusovellus huolehtii lakisääteiset menot ajallaan verkkopankista. Samaan aikaan valmistellaan verohallinnon kanssa

muutos verojen ja maksujen jaksotukseen. Pienyritysten toistuva murhe on, että ennakkoon kannettavista maksuista on vaikea suoriutua ennen kuin toiminnasta on saatu tuloa. Pitkät maksuajat aiheuttavat myös vaikeuksia yrityksissä. Äskettäin voimaan astunutta 30 päivän maksusääntöä täytyy tarvittaessa tiukentaa.

3

LUOVIENTEEN ALOJEN KASVUOHJELMA

Autetaan taiteen tekijöitä ja tuottajia kasvattamaan liikevaihtoa ja kansainvälistymään. Tekes, opetus- ja kulttuuriministeriö. (6 M€)

Luovilla aloilla toimivat yritykset ovat tyypillisesti hyvin pieniä. Luovien alojen liiketoiminta voidaan moninkertaistaa, kunhan löydetään oikeat liiketoiminta-aihiot, saatetaan yhteen tekijät ja tuotteistajat sekä opitaan luomaan arvoa tekijänoikeuksille.

Kirja-alalle on syntynyt viime vuosina agentuureja, välitysorganisaatioita, jotka kokoavat, tuotteistavat ja markkinoivat teossalkkuja maailmalla. Monilla muilla aloilla tekijät joutuvat yksin myymään tuotteitaan.

Tekesin luovien alojen ohjelmaa täy-

dentävässä hankkeessa synnytetään tuotteistusyhtiöitä, joilla on rahkeita tuotekehittelyyn ja vientiin. Ne kykenevät hyödyntämään tehokkaasti kulttuurivientipanostuksia, jotka palautetaan opetusministeriön määrärahoihin.

Samalla rakennetaan elokuva-alan kannustintuen malli, joka houkuttelee ulkomaisia av-alan projekteja Suomeen. Myös tekijänoikeustulon verotusta muuttamalla voidaan edistää luovien alojen liiketoimintaa ja kansainvälistymistä.

Määräaikainen, 5 vuotta.

PIENET YRITYKSET

Alle 10 hengen yritykset työllistävät Suomessa enemmän kuin yli 1000 hengen yritykset. Vuosina 2000-2012 alle sadan hengen yritykset loivat 100 000 uutta työpaikkaa, yli tuhannen hengen yritykset karsivat 2500.

Suomen työllisyys on pienten ja keskisuurten yritysten varassa.

Mutta uskaltavatko ne kasvaa?

PK-barometri (2/2015) kertoo, että yritykset reagoivat finanssikriisiin tarmokkaasti: vuonna 2010 yli puolet suunnitteli kasvua. Taantuman pitkittyessä luvut ovat tasaisesti heikentyneet.

Nyt jopa viidesosalla ”ei ole kasvutavoitetta”.

Johtopäätös on selvä.

Yrittämisen, kasvun ja kansainvälistymisen tulevaisuus pitää rakentaa nyt.

4 PALVELUYRITYSTEN TUKI

Työ- ja elinkeinoministeriö panostaa uusien palveluliiketoimintamallien kehittämiseen. (10 M€)

Tuotannon kaupasta yhä suurempi osa on palveluita. Palveluliiketoiminnan kehittämisellä tähdätään kansainväliseen kilpailukykyyn, kasvavaan jalostusarvoon ja tuottavuuteen.

Autetaan palveluyrityksiä kasvamaan suuremmiksi ja skaalaamaan liiketoimintaansa digitaalisilla alustoilla. Viranomaiset veloitetaan paitsi tuottamaan avointa dataa, myös auttamaan sen hyödyntämistä liiketoiminnassa.

Samassa yhteydessä pannaan toimeen Varustelekan perustajan Valtteri Lindhol-

min esitys kaikille yrittäjille yhteisestä, ilmaisesta ohjelmistoalustasta. Kaikki yritystoimintaan tarvittavat ohjelmat – keskenään yhteensopivat reskontra, kassa, laskutus, varastonhallinta, seurannan ja tilastoinnin työkalut – julkaistaan pilvipalvelussa. Yhteiskunta kannustaa aktiivisesti käyttämään yhteistä ohjelmistoalustaa. Avoimen lähdekoodin ansiosta kuka tahansa voi myös tarjota ohjelmiin lisäpalveluita ja parannuksia.

Määräaikainen, 5 vuotta.

5 TEHOJA MATKAILUN EDISTÄMISEEN

Matkailutulot voidaan kaksinkertaistaa 10 vuodessa, jos markkinointiin ja Visit Finland –ohjelmaan saadaan lisää vaikuttavuutta. (5 M€)

Vientiin verrattava matkailutulo on nyt 4,4 miljardia euroa. Se on kaksinkertais- tunut 2000-luvulla. Tehokkain toimin se voisi edelleen kaksinkertaistua vuosikym- menessä.

Matkailu on merkittävä työllistäjä, ja matkailun kasvu tarkoittaa kymmeniä tuhansia uusia työpaikkoja.

Työ- ja elinkeinoministeriössä viime vuonna valmistunut Matkailun tiekartta olisi hyvä, valmis toimintaohjelma. On

suuri vahinko, että matkailun edistämi- nen on ollut jo vuosia vaikeuksissa, eikä hallitus näe sitä panostuksen arvoiseksi. Uuden Visit Finland –ohjelman rahoit- tus on vaatimaton – se toimii ulkomailla lähetystöverkon varassa.

Nopeita toimia tarvitaan erityisesti, koska kolmasosa matkailutulosta tulee venäläisiltä vierailijoilta, joiden määrä vä- henee voimakkaasti. Suomen on näyttävä erityisesti Aasiassa.

PIENET JA KESKISUURET YRITYKSET

Keskisuuret yritykset ovat viennin kivijalka – ikävä kyllä ei Suomessa, vaan Hollannissa. Suomessa viisi suurinta yritystä hankkii viidenneksen vientituloista. Alle 250 hengen yritysten vientiosuus on noin neljännes, Ruotsissa 35 %, Tanskassa 45 %. Hollannin viennistä 2/3 on PK-yritysten vientiä. Positiivisesti ajatellen: PK-yritysten viennissä on kasvunvaraa. Fiksun valtion tehtävä on auttaa rahoituksessa ja innovaatioiden tuotteistamisessa.

6 YRITYSRAHOITUKSEN UUDISTUS

Finnveran uusi juniorilaina on otettava käyttöön jo 2016. Yrityslainamarkkinoita ja joukkorahoitusta edistettävä nopeasti. (10 M€)

Hallitus on käynnistämässä paljon puhutun kasvurahastonsa vuonna 2017, jolloin Finnveralle tulisi kaikkiaan 300 miljoonan euron myöntövaltuus (tappiovaraus 7 M€). Hanke on oikea, mutta toteutus oudon hidas. Suomalaisten pk-yritysten rahoitus on ollut vaikeaa jo ainakin kaksi vuotta, joten juniorilainaohjelma on käynnistettävä välittömästi.

Finanssikiäri toi esiin pankkikeskeisen rahoitusmallin vaarat paitsi Suomessa, myös koko Euroopassa. EU:n pääomamarkkinaunioni laajentaa ja kasvattaa yritysvelan markkinoita, mutta Suomella ei ole varaa odottaa vuoteen 2019.

Suuret suomalaiset yritykset ovat korvanneet merkittävästi pankkivelkaa

sijoitustodistuksilla ja joukkovelkakirjoilla. Pk-yrityksille tämä on ollut mahdotonta. Valtiovarainministeriön on vauhditettava pitkään valmistelemansa lainsäädäntöä, joka Norjassa on ollut voimassa jo pitkään. Siellä yritysten joukkovelkaa lasetaan liikkeelle jopa 15 kertaa enemmän kuin Suomessa.

Euroopassa kerättiin joukkorahoitusta (crowdfunding) pienille yrityksille ja startupeille viime vuonna jo kolme miljardia euroa. Suomessa internetissä toimivaan helppoon ja nopeaan joukkorahoitukseen on suhtauduttu nihkeästi. Lakiesitys on viivästynyt ja jäänee vaillinaiseksi. Julkisen vallan pitäisi suosia voimakkaasti innovaatioiden ja sosiaalisten yritysten vapaaehtoista, suoraa rahoitusta.

7 TEKES-RAHOITUS JATKUU

Innovaatiojärjestelmää ei ajeta alas, vaan huippuosaamisen ja korkean teknologian yritykset saavat yhä merkittävää apua menestykseensä. (70 M€)

Tekesin toiminnan leikkaaminen on lyhytnäköistä. Tekes on ollut rahoittamassa kahta kolmasosaa suomalaisista yleisesti tunnetuista innovaatioista. Viime vuosien onnistumisten valossa tässä palautetuilla rahoitusvaltuuksilla saadaan vuonna 2016 kymmeniä patentteja ja patenttihak-

muksia, synnytetään satojen miljoonien eurojen liikevaihtoa ja vientiä. Erityisen korvamaton Tekes on ollut start-up -yrityksille, mutta myös suurempien yhtiöiden tuotekehittely on hyötynyt Tekesin rahoitus- ja kumppanuusmalleista.

PIENET, KESKISUURET JA SUURET YRITYKSET

Suomi tarvitsee kumppanuuksia! Kun startupit, PK-yritykset ja suuryritykset sitoutuvat keskinäiseen kumppanuuteen, kaikkien liiketoiminta kehittyy. Samalla kumppanuudet ovat avain kansainväliselle menestykselle.

8

VIENNIN VETURIVERKOSTO

Suomalaisten yritysten on pystyttävä tarjoamaan maailmalle suuria hankekokonaisuuksia, joista syntyy miljardiluokan kauppoja. (17 M€)

Suomalaiset yritykset ovat useimmiten liian pieniä pärjätäkseen omin päin maailmalla. Urakat ovat usein niin suuria, että suomalaiset eivät voi osallistua tarjouskilpailuihin. Koska suomalaiset yritykset eivät kykene toimittamaan kokonaisuuksia, ne voivat parhaimmillaankin vain päästä jonkin ulkomaisen suurfirman alihankkijoiksi.

Kansainvälinen menestys vaatii uutta viennin toimintamallia, veturiverkostoa. Veturina on suuri, päävastuullinen yhtiö ja konsortion kokoamisesta huolehtii avustava asiantuntijajoukko Team Finlandin vastuulla ja TEM:n ohjauksessa. Työssä kannattaa hyödyntää Strategisen huippuosaamisen keskusten (SHOK) kokemusta erikokoisten yritysten ja korkeakoulujen yhteishankkeissa, jotka keskittyvät valittuihin painopisteisiin (esimerkiksi cleantech, biotalous, arktinen osaaminen, terveysteknologia, koulutus).

Veturiyhtiö ja asiantuntijaverkosto huolehtivat tarjousten jättämisestä, neuvotteluista, sopimuksista ja muista lakiasioista sekä auttavat vahvalla kon-

sulttiosaamisella hankkeisiin osallistuvia yrityksiä.

Ranskalaisessa Pacte PME -mallissa 50 suurta yhtiötä on sitoutunut kumppanuuteen PK-yritysten kanssa. Esimerkiksi ympäristöalan suuryritys Veolia on vetänyt menestyksekkäästi useita suuria kumppanuushankkeita maailmassa.

Kumppanuudet hyödyttävät niin pieniä kuin suurimpia. Isot pörssiyhtiöt hyötyvät startupien ja PK-yritysten innovaatioista ja osaamisesta; PK-yritykset saavat kasvun ja kansainvälistymisen verkoston, startupit tarvitsemaansa rahoitusta ja jakelukanavia.

Jotkut isot yhtiöt ovatkin perustaneet sisäisiä startupeja, mutta fiksun valtion kannattaa edistää kumppanuuksia taloudellisilla kannustimilla.

Tällä hetkellä rakenteilla oleva Finpro Oy voidaan sulauttaa viennin veturiverkoston, samoin sille varattu sijoituspääoma (17+13=30).

SDP:n vaihtoehtobudjetin muita toimia kaikkien yritysten hyväksi:

Rinteen malli auttaa työllistämässä.

Yrittäjä saa palkkasetelin, joka on työllistettävän peruspäivärahan suuruinen (n. 700 €/kk), viivyttelemättä ja ilman erillistä palkkatukipäätöstä.

TEL-maksun alennus.

Työnantajan ja työntekijän työeläkemaksua on perusteltua alentaa väliaikaisesti. Se alentaa työnantajien sivukuluja merkittävästi.

SDP:N YRITTÄJÄPAKETTI

8 + 2 KEINOA

ENSIMMÄISEN TYÖNTEKIJÄN VÄHENNYS
TYÖLLISTÄMISEEN JA KASSATILANTEeseen APUA

LUOVIENTALOJEN KASVUOHJELMA

PALVELUYRITYSTEN TUKEA

TEHOJA MATKAILUN EDISTÄMISEEN

YRITYSRAHOITUKSEN UUDISTUS

TEKES-RAHOITUS JATKUU

VIENNIN VETURIVERKOSTO

+ 2 KEINOA

RINTEEN MALLI

TEL-MAKSUJEN ALENNUS